

PERIÒDICH SATÍRICH,

HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOE UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 QUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

Números atrassats 4 quartos.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 8 rals.
Cuba y Puerto Rico, 16.—Estranger, 18.

CAPS DE BROT.

CARLOTA DE MENA.

Si hagués dirigit lo vol
á Madrid... ¡quina carrera!
Sería avuy la primera
dama del Teatro espanyol.

Pero com que no s' allunya
del poble que la reclama,
ara es la primera dama
del Teatro de Catalunya.

D.ª CARLOTA DE MENA.

Es avuy la primera actrís del teatro catalá.

Figura simpática, véu més simpática encare, temperament més aviat sentimental que nerviós, estudiosa, propensa á identificarse ab los personatjes que representa, conta una llarga carrera de treball, esmaltada de triunfos.

Cap més dama gosa avuy aquí de las simpatias qu' ella ha sapigut guanyarse, y algunas que pasan per notabilitats y que forman part de las companyías castellanas que de quan en quan venen á vistarnos, no arriban de molt á la altura de la actrís catalana, que ab la mateixa facilitat representa las obras de la terra que las del repertori castellá.

Aixó ha fet que algunas vegadas se li hajan ofert proposicions per anar á Madrid, qu' ella ha retassat sempre á impuls de la modestia.

Fa tres ó quatre istius representava la *Consuelo* ab l' eminent Vico, alcansant grans triunfos. Durant la mateixa temporada interpretá *La Huèrfana* y *Baltasar* ab D. Joseph Valero, qui, gran coneixedor com es dels temperaments escénichs, digué textualment, lo día del ensaig:—«*Esa es de la madera de las buenas actrices.*»

Nasqué á Tortosa, essent sa mare l' excelent graciosa D.ª Dolores Zamora. Ha passat, pot dirse, la vida en lo teatro, tant que á l' edat de 9 anys debutava ja en lo Principal ab lo paper de nena de *Hija y madre*, en una companyía de la que formavan part Romea y Osorio. La públich ja llavors admirá sa precocitat y sa intuició.

Fins á l' any 70 representá damas joves, y de llavors ensá representa primeras damas. Son repertori es infinit. La vida del actor de teatros de segon ordre es aquí molt precaria. L' éxit de tota empresa depen en primer terme de la renovació

continua dels espectacles, tant que no passa setmana sense posarse una obra nova y devegadas dugas. ¿Com pot digerirse un treball tant inmens?

Lo millor elogi que podem fer de la Mena es dir que l' ha fet y vè fentlo desde que va comensar á trepitjar las taulas, sense que 's noti fatiga en ella, ni detriment en sas facultats.

Exenta de amanerament, troba caràcters nous per cada personatge que interpreta, es repentista y conciensuda á la vegada y 'l dia que puga formar part de una companyia de primer ordre, lo dia que l' índole del treball li donga temps per madurar ab l' estudi sas grans condicions naturals aplicadas á la interpretació de obras de llarga durada, aquell dia contarà l' escena catalana, ab una actrís digna rival de algunas notabilitats extrangeras que s' enduhen los nostres diners y 'ls nostres aplausos.

P. DEL O.

BALL DE MÁSCARA.

—Apa, afáytim depressa y bè...

—¡Hola! Ja coneix qu' estém de ball... ¿Vol que li rissi 'ls cabells?

—No; ja me 'ls rissará per Corpus, quan aniré á la professò. Partéixim la clenxa ben dreta, y pari de contar... ¡Ah! Pósim cosmétich al bigoti y cargólimel ben bè...

—¿Qué vol que punxi?

—No; pero un bigoti ben tiesso, dona certa importancia.

—Déixis d' importancias: en materias de balls de máscaras no hi ha necessitat de gastar compliments...

—¿Vol dir?

—¡Ja ho crech! ¿Qué no hi ha anat may?

—Si 'm promet no descúbrirho, li confessaré que 'l ball d' avuy es lo primer per mí.

—¡Ah! Ja 'l compadeixo. Jo en altrás épocas no 'n deixava perdre cap; pero desde que afayto barbas, m' afayto d' anar als balls; tot muda en aquest món.

—(¡Quín home més cansoner!) Ayre, ayre... ¿encara no estém?

—No s' impacienti, ja hi será á temps: com més tart hi arribi, millor. Tingui, ja está; per servirlo...

—¡Gracias!

—¿Ja se n' hi va? Miri; recordis del meu consell: en los balls de máscara no hi gastis compliments.

—Bueno; ja hi pensaré... Abur.

—Esperis, que li passaré 'l raspall una mica.

—No cal...

—¡Vol callar! Si que faria goig; semblaría que ja li cau lo pèl... Ara...

—Hasta la vista.

—Divertéixis forsa y no s' olvidi d' allò que li he dit... No gastis compliments...—

No li torno resposta per no allargar més la cansò, y 'm tiro escalas avall.

¡Ah! Ja soch al carrer: gracias á Dèu; 'm pensava que 'm faria estar allí tota la nit, amenantme ab la navaja y atormentantme ab los ditxosos consells.

Y hasta cert punt, potser tè rahò: aixó dels pochos compliments, sobre tot...

¡Las onze! L' hora d' anar al llit ¡quina manera de desbaratarme! En fi, per un dia tot se permet... ¡Bah, bah!

Veyám si vaig ben pertretxat: set duros... la cigarrera plena, un paquet de carmetlos... los guants... y 'l títol d' entrada... Corrent, á dintre y viva la gresca.

¡Bo! Encara no hi ha ningú... Escolti, jove; ¿qué s' ha suspès lo ball?

—¿Per qué ho diu?

—Cóm que apenas hi ha dotze personas...

—¡Qu' está de broma vosté!—

¡Y ara! ¡Quín home més ordinari! 'M deixa plantat sense contestarme .. De tots modos, sembla que 'l ball no s' ha suspès .. ¡Ah, sí! Ara veig los músichs. Aturdit com estich, ni me 'n havia adonat... Mentres tant vaig á la guardarropia.

¡Calla! Ara entran senyoretas: ¡tira! no van poch elegantas... Y no las acompanya cap jove. ¡Millor! Vaig á demanals 'hi algun ball...

—¡Senyoretas!

—.....

—¡Senyoretas! (¡Potser son sordas!) ¡Senyoretas! ¿Qué tindrian cap inconvenient en ballar lo primer vals ab un servidor?

—¡Hélas! ¡Mon cher bébé! ¿Que c'est que tu fais ict?

—¿Cóm diuhen?

—¡Allez! ¡allez, mon pauvre chien!—

¡Bo! ¿Qué significa aquest desvergonyiment? ¡Si, trets los abrichs, van casi bè despulladas! Potser s' han disfressat de llissara... Vaja, anéu en nom de Dèu... descaradas...

¡Y ara! Allá 'n veig unas altrás qu' encara portan menos roba... Y allá tres més... Y allá dugas... Y allá...

¡Pero aixó no es un ball de máscara! Més aviat sembla una barraca de banys. Nada; tenía rahò 'l perruquer: vés quí gasta compliments aquí... Hasta 'm venen ganas de posarme en calsetets: encara aniria més decent qu' aquestas... no sé qué.

¡Al últim! Allí veig unas noyas que semblan honestas y recatadas. Veyám si hi puch fer carrera: abordémlas ab modos.

—Vamos, que van ben monas vostés. ¿De qué es aquest traje?

—¡De tafaner! ¿comprends?

—Senyora, 'm sembla que jo no li he dit pas res de mal.

—No siguis pesat, poca solta: si no t' apartas del davant, crido al Menut y 't faig inflar la cara...

—¡A mí!

—¿Y donchs á quí, cap cigrany?—

Endavant: ¿héu vist insolencia? Aquestas no van despulladas de cos; pero lo qu' es la llengua, si que la portan ben núa... Valdrá més que las deixi estar pèl que son... ¡Llástima de modos que 'ls hi gastat!

Empreném á aquellas dugas que seuhén: fan cara de ser molt sopa-mortas: nada, al bulto, sense gastar *tiquetas*.

—¡Hola! ¿qué fém aquí? ¿qué no trobém pareca?

—Fassi 'l sèu camí, si es servit...

—Teniu, ¿voleu carmetlos? Apa, no feu las melindrosas: ja se 'us coneix ab la barbeta que no heu sortit de cap convent.

—Dispensi; 'ns deu pendre per altrás...

—Jo no 'us prenc per ningú... ¿Voléu carmetlos ó no?

—¡Impertinent!—

Tè, ara s' alsan... sembla que s' han enfadat... vaya, bon vent, madamas... ¡Calla! ¿quí m' estira?

—Jo, jove; dispensi: li he vist la petaca y he pensat que bè 'm deixaría un parell de puros.

—¿Cóm diu?
 —Que 'm deixi tres puros...
 —¿Jo?
 —Si home si; donguim quatre puros si es servit...—

(¡Mosca! Primer dos, després tres y ara quatre: si no 'ls hi dono desseguida, me 'ls demana tots.)
 Tingui, ja me 'ls tornarà... Pássiho bè... ¡Quinas costums més extranyas!

¡Ara sí que hi pescat algo! Ja m' agafan pèl bras...

—¿Qué 'm coneixes, mascareta?
 —¡Uy! Mès de lo que 't pensas...
 —¿De qué? ¿de hont?

—¿Vols que t' ho digui? Hi ha massa gent aquí: aném á un puesto quiet y retirat que jo sè... ¿eh?—

Ja ho comprench: vol durme á algun palco: deixémnos portar: aixó si qu' es trobarho tot fet... Y sembla guapa...

—¡Ah! ¿Aquí vols qu' entrém? Aixó es lo restaurant...

—¡Prou que ho sè! La gent menjant s' entenen. ¿Qué no t' hi voldrias entendre ab mí?

—¡No dich jo!

—Donchs fes portar un sopar que valgui la pena: mira fes que hi haji ostras, y biftechs y... vaja, al tèn gust: ¡ah! sobre tot *champany*, molt *champany*; es la mèva beguda...—

¡Aquesta dóna sembla un beco! Pero es guapa, per lo que 's veu, y ¡qué diable! aixís se comensa...

Ja tením la taula parada... Tú, escolta... ¡cá, no está per mí! Deixeula menjar, no 's poden fer dugas feynas á la vegada... tè, béu, aquí tens *champany*... ¡Quín bras més molsut. ! ¡y quina!

—¡Ey, no 'm toquis! Menjém y estém quiet.

—Pero, dóna, 'm sembla que...

—Nada; menja y calla, ó al menos déixam menjar á mí.

—Com vulguis.—

Endavant, al fi está satisfeta de plats y de copas: adelantemnos un xich.. ¿Y ara? ¿qué fas? ¿á qui cridas?

—Es un amich: ¡Quimet, Quimet! ¡Ja vinch!

—¡Bo! ¿qué te 'n vas?

—¡Y donchs! ¿qué vols que hi fassi ara aquí?

—¡Pero, no m' has dit que 'm coneixías!

—Si que 't coneix; ves si 't coneix que desseguida que t' hi vist, ja hi comprès que feyas cara de pagarme 'l sopar. Abur... calla... dom los carmetlos... ¡adios!

—¡Ep... escolta...

Sí, bona nit viola... ¡quina partida més gracio-sa! No me la esperava. Res, paguém... ¿quánt es... ey minyò, quánt es aixó?

—Tres, cinch... sis... sis duros y mitj.

—¡Aixó!

—Preu de tarifa: vint rals d' ostras, catorze de...

—Bè, bè: no contis més: tè y acabém.

—¡Curriental!—

¡Vaya un pastel hi fet! Calla, ara hi perdut los guants; aquella m' ha afanat los carmetlos... aquell m' ha enmatllevat los puros, lo sopar m' ha acabat los quartos... Si no fos pèl mal paper que faría, me 'n anava á casa immediatament... Sí, tè: ara me 'n vaig... Recullo 'l sobre-todo á la guardaropía y toco pipa... ¡Ey! lo mèu abrich: número 28.

—¿Es aquest?

—Si senyor... es dir... si si; ja es aquest mateix...

—Tira peixet! ¡Quín sobretodo més cayó! No es

lo mèu, pero en fi; 'l perruquer ja m' ha dit que aquí no 's feyan cumpliments. ¡Del mal, lo menos!

A. MARCH.

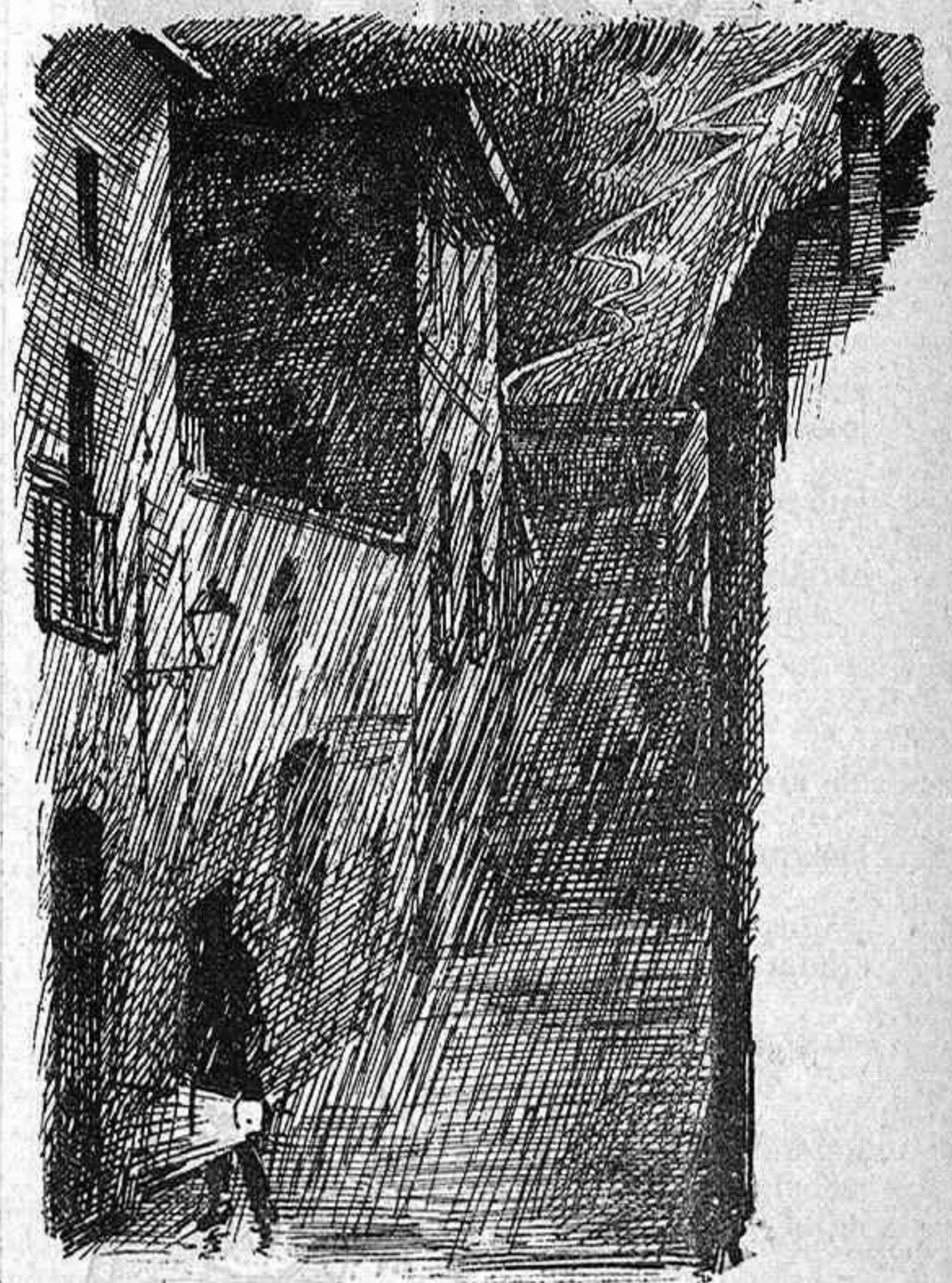
¡ !

¡Quina nit! Passar pèl carrer, dona frisansa; 'l fret se fica fins al moll dels ossos, y xiula 'l vent com lo públich en una representació d' ópera económica.

Las pedras están mollas y relliscadissas lo mateix que 'l pas de la Pescatería; cubreix lo cel una tupida trenyina qu' han teixit los angelets, perque no se 'ls vejes que jagan á bitllas, y segurament algun serafí mal intencionat s' ha entretingut en destapar tots los cubells que hi havia á punt per passar la bugada célica, á jutjar per l' agua que cau.

Entre aquella sinfonía vagneriana sobressurt algun *trémolo* en forma de llampech tan rápit que sembla una espifiada del violí d' Orfeo.

¿Quí, en tal nit, s' atreveix á desafiar 'ls elements desbocats?... Solament un home, cubert de panyo fosch, ab una gorra al cap, á l' una má un llum de color, y á l' altra un pal ab una cosa lluhenta á la punta, recorra 'l carrer, entonant ab veu ronca arias monosílabas, dihent al final de cada estrofa ¡sereno!...

— Ell tot sol... ¡pero no! una porta s' obra, surt un home... tanca ab clau, llensa una mirada trista al balcó, y llensa al mateix temps la colilla d' un escanya pits que duya á la boca, s' embolica ab

un *tapa-idem*, y á passos ajegantats, atravessa 'l carrer y tomba la cantonada, aguantant l' aigua sobre la barretina que, de tan molla y pansida sembla un pebrot confitat.

S' atura davant d' una porta de mala apariència, truca ab furor, surt un cap pèl balcò, y, ab veu tremolosa diu «Pau, ja baixo.»

Baixa al fi 'l que s' havia assemat, en Pau li parla á cau d' orella, 'l desconegut se resisteix, pero... se 'n van tots dos de brasset, cap al *Moll*, caminan per vora 'l mar, arriban al *Morrot* miran l' aygua ab temor y desconfiansa, se despullan quedantse sols ab un poétich tapa-rabos, trehuen un gabinet de la brusa que duya cadascú; un d' ells, s' aparta s' ajup, á terra sobre la sorra, al cap d' un rato s' alsa, avansa cap á l' altre que, també l' espera gabinet en má, s' ajuntan, se posan lo gabinet entre las dents; encaixan, y... ¡xap! s' agita l' aigua y desapareixen 'ls dos cossos. ¡Terrible moment!

S' han tirat al mar, van..... ¡já fer musclos!
JOAQUÍN MONTERO.

CONSELL D' AMICH.

Dígam, Estrella, ¿es vritat
que aquell capitá graduat
que temps ha que 't perseguia
veyant que res conseguia
á la fi s' ha retirat?

T' ho dich, perque aixís ho han dit;
mes si acás no ha succehit
no l' escoltis ni una estona,
que 'l tal capitá, minyona,
créume que no 's mama 'l dit.

Que 'm consta que es un passant,
que finjintse ton amant,
miraba, lo gran trapella
si conquistant una estrella
ascendía á comandant.

CRISTÓFOL CRISPIN.

NOVEDATS.—CADENA DE FERRO, drama en tres actes y en prosa de D. Joaquim Riera y Bertran.

Se tracta aquesta vegada de la rehabilitació de una dona, que un jove honorat y púndonorós va al-

sar de la pols en que havia caygut. Gabriela, llansada al vici per la desgracia, ha trobat en l' amor pur del Albert una nova vida y en la práctica del treball un medi decorós de atendre á sas necessitats.

Pero Albert té mare, la qual participa de las preocupacions socials y té ademés una cosina que l' estima. Casantse ab Gabriela darà un disgust de mort á aquella que va donarli 'l ser, y á més haurá de vence la resistencia de son pare, un calavera desenganyat, que després de haber abandonat á la seva esposa, torna al seno de sa familia per salvar á son fill de lo que créu que ha de ser per ell una vergonya.

Gabriela facilita 'l desenllás fugint de Albert, y las reflexions dels pares de aquest lo conmuehen fins al punt de ferlo desistir de son propòsit. La cadena, per més que siga de ferro, queda rompuda. Inútil dir que 'l desenllás no satisfá á la majoria del públich.

L' assumpto de *Cadena de ferro* es d' aquells que donan lloch á situacions altament escénicas; pero que no tenen solució dramática.

Per aixó sens dupte, 'ls dos actes primers interessan, fentse aplaudir la valentia ab que l' autor embesteix la delicada qüestió de la dona cayguda, rehabilitada per l' amor, assumpto que si no es nou en téssis general, admet mil aspectes distints, y del que li dona 'l Sr. Riera 'n ressurt verdadera novetat. Ni aquell Albert es l' Armando, ni aquella Gabriela es la *Dama de las Camelias*. Tampoch la mare del jove enamorat pot confondre ab lo pare de Armando. Lo drama de Dumas es una idealisació romántica, mentres que 'l drama del nostre paísá es una idealisació burgesa.

Fins aquell desenllás que no correspón, com hem dit, á las esperansas de una gran part del públich, es un tribut que paga l' autor á la preocupació general, després de combátrela noblement, per boca del Enrich, en l' acte segon; aixó li val, per cert, que no siga la seva obra tatzada de immoral, ab satisfacció própia y de las mares de familia, que poden dur á las sevas fillas á veure l' obra del Sr. Riera, sense temor de que 's ruborixin, ab tot y semblar tant relliscós l' assumpto.

Pero ¿cóm se compagina la moral estricta ab lo fet de que mentres no hi ha redenció possible per la dona que cau y no per sa voluntat, sinó per sa desgracia, la trobi 'l pare que, cedint voluntariament á sas passions, abandona á sa esposa y á son fill, per no tornar á casa seva, fins que la decrepitut posa fi á la serie de sas calaveradas?

Moral convencional es aquesta que denota l' existencia de una ley distinta per cada sexo; mes al fi es la que generalment predomina en aquest mon plé de injusticias.

Si una obra dramática hagués de ser una lliçó, profundisariam més aquesta petita exposició analítica; pero nosaltres creyém que una cosa es la trona y un' altra l' escena.

L' escena viu de la vida dels personatjes, de las emocions, de las situacions dramáticas, del relléu que cobran los tipos y 'l llenguatge que parlan. L' última obra del Sr. Riera aventatja en aquest concepte á todas las passadas del mateix autor, ó á lo menos á todas las que li coneixém. Hi ha més realitat y més vida; s' hi nota ademés una laudable tendencia á prescindir d' emperifollaments retórichs y arribar á la naturalitat. No hi ha arribat encare; pero va pèl camí.

L' acció está generalment bèn combinada, encare que adoleix de alguna fosquedat l' historia del pare; los tipos se destacan, y per més que la

Marquesa en l'acte primer enrahona una mica massa, sobressurten de una manera notable 'l del Majordom y en los actes segon y tercer lo de don Lluís. Gabriela es també un personatge interessant y la neboda de la Marquesa seria un tipo més humà si en l'acte tercer no halagués tant á sa rival. Mal se compagina l' enamorament de una nena ab aquella simpatia envers la dona que li roba 'l seu amor. També l' Albert té alguna inconseqüencia de caràcter.

Alguna cosa podríam dir respecte al mecanisme escénich, com son las entradas y sortidas dels personatjes: aixís per exemple la Marquesa que al final del acte primer se 'n vá acompanyada de son nebot, que deu ensenyar-li la casa de Gabriela no 's comprén qu' en l'acte següent s' hi presenti tota sola. Ja sabem que aixó son pecats venials que deuen perdonarse; pero bó es que 'ls tinga en compte tot autor que persegueix la veritat escénica.

En resumen, *Cadena de ferro* es un drama més que acceptable y superior á moltes obras del teatro catalá fetas ab los consabuts motllos: es un bon pas en lo camí de la reforma de nostra escena; revela tendencias modernas, y té situacions y pensaments que 'l públich va aplaudir ab justicia. L' autor sigué cridat algunas vegadas á las taulas.

L' execució esmerada: la senyora Mena perfectament possehida de son paper, representá una mare amorosa ab sentiment y acert; la senyoreta Sala tingué moments felissos, principalment al dictar la carta ab que 's despedeix de son enamorat; la senyoreta Delom revelá una gran discreció. Lo Sr. Tutau, lluytant ab las asperesas de son paper, triunfá sempre: lo Sr. Martí féu un tipo acabat: lo Sr. Borrás demostrá que progressa y finalment lo Sr. Nieto doná una proba més del aplóm ó millor dit de la quadratura escénica que fan d' ell un dels bons actors del teatro catalá.

L' *Associació d' autors catalans* conta ab una obra més, de bonas condicions.

∴ Al *Principal* ha comensat á treballar una companyia de opereta italiana qu' es de lo més mitjanet que s' ha vist á Barcelona. ¡Si al menos hi hagués donas guapas! En cambi hi ha un caricato que té las pantorrillas més primas qu' existeixen á Europa. ¡Vaya uns panillos!

∴ Segons los periódichs locals la pessa *Pluja d' estiu* del Sr. Basegoda, estrenada á *Romea*, es molt agradable y ha tingut bon éxit.

∴ Al *Circo eqüestre* en Tony Grice, qu' es un gat dels frares, ha lidiat un novillo de debó. 'Ab aixó y la pantomina *Los contrabandistas de la Sierra Morena* 'l Circo s' ha convertit en una sucursal de Andalucía.

CASSERA.

SONET.

Ab l' escopeta al coll, sarró y carbassa
seguit de flach llebrer camps atravessa
lo cassador ardit que tot s' adressa
si una mosca ó mosquit aprop seu passa.

De llebras y perdius corra á la cassa;
mes la sort li es á voltas tant revessa
que si desitja obtindre alguna pessa
l' ha de comprar ja morta allá en la plassa.

Diversió de cassar que no m' encisa
la deixo per aquell qu' en partir gosa
cansanci, pols y sol que carbonisa.

Més m' agrada á n' á mí ab ànsia amorosa
cassar entre los plechs de ta camisa
una pussa que dius que tens rabiosa.

L' eminent pintor Sr. Luna no ha volgut cedir lo seu quadro *Spoliarium* pèls 4,000 duros que la Diputació provincial li ofería.

No hi tenim res que dir. Cada autor té dret de posar á las sèvas obras lo préu que li sembli; una obra d' art no té tassa.

Ho sento sols perque Barcelona 's veurá privada de possehir aquesta joia.

La exposició del *Spoliarium* va ser pública desde dissapte, á fi de que la classe obrera no 's vejés privada d' admirarlo.

¡Molt bè, Sr. Parés!

Tant més quan eran molts los que, bèn vestits y bèn posats, arribavan á casa seva, y al veure que havian de pagar dos rals d' entrada se 'n entornavan.

¡Mitja pesseta! ¡Uff! ¿qui es l' home de l' *aygalifa* que avuy se gasta disset quartos per veure una obra mestra?

¡Mitja pesseta! Ja n' hi ha per un tortell de cal Mallorquí.

Diu lo *Brusi* que aquest any unicament podrá guanyarse 'l Jubileu concedit per Lleó XIII en las iglesias de Santa María del Mar y la Mercé.

¡Y pensar que á Barcelona hi ha quaranta ó cinquanta iglesias que 's quedan sense gosar de aquest benefici!

¡Ni la capella de San Cristófol del Regomir!

Ja veurán com lo día menos pensat hi haurá una revolució d' iglesias al crit de «¡Abajo los privilegios!»

En lo carrer del Carme, cantonada á la Riera baixa, en un balcò de primer pis hi ha un rétol que diu: «Se visten difuntos.»

Y lo mateix balcò está cubert de trajes de disfressarse.

Un periódich local sembla que s' esgarrifa de aquest contrasentit, y francament no té rahò.

¿Volen veure morts?

Vajin á un ball de máscaras del Liceo.

L' escena passa en un cotxe de la tranvia de Gracia.

Un dels passatjers es una monja acompanyada de una nena de 7 á 8 anys.

Lo cobrador tracta de ferli pagar dos passatjes, un per ella y un altre per la noya; pero la monja no vol pagarne sinó un.

Llavors lo cobrador fa parar lo carruatje, é invita á la monja á baixar.

¿Han vist una fiera exasperada?

Donchs figurinse aquella monja tirarse damunt del conductor y regalantli un parell de bofetadas, que si hi ha monjas que fan matons, n' hi ha també que fan *natas*.

M' agradaria saber lo nom de aquesta venerable servidora de Dèu, per una cosa.

En primer lloch suposo que á la primera partida carlista que s' aixequi anirá de cantinera.

Y com qu' es fácil que algún día l' escabetxin, seria del cas proposar que la canonisessin.

¡Quina mà 'l dia que 'ls àngels del cel fessin alguna rebequeria!

Se queixan alguns periòdichs de que 'ls rellotjes públichs de Barcelona vajan tant desbaratats que no n' hi ha dos que toquin l' hora al mateix temps.

Aixó lluny de ser un inconvenient es una ventaja.

Perque—es una suposició—se troban al Padrò y á las dugas han de ser á Plá de Palacio. Tocan las dugas á ca 'l Erasme: no hi ha res perdut. Caminan, y al passar per la plassa de Sant Jaume, tocan las dugas á ca la Ciutat: avant y fora y tocan las dugas á Santa María, quan arriban davant de la Llotja.

De manera que han atravessat Barcelona d' extrém á extrém en menos de un minut, sense necessitat de carruatje ni de tranvía, y tot, gracias al destarotament dels rellotjes públichs.

Hem rebut un exemplar de la joguina en un acte S. M. estrenada ab éxit en lo *Teatro Ribas*, original de D. Joan Artau. Hi surten cinch personatjes y un sombrero.

∴ Tambè hem rebut una colecció de quadrets en prosa de D. Narcís Gay y Vieta, que duhen lo títol de *Tipos y Topos*. Es un llibre una mica picant que 's ven en la llibreria de Lopez.

∴ Del tomo *El año pasado*.—*Letras y artes de Barcelona* del Sr. Ixart, qu' es un' obra important, ne parlarém ab la deguda extensió en un dels pròxims números.

¿Vostés se fan afaytar y tallar los cabells quan son massa llarchs?

Pues si 'm volen creure á mí, servéixinse de la «Peluquería Madrileña» que hi ha davant del *Principal*. Ja poden rodar tot Barcelona: no trobarán en lloch un establiment més *chic*, més cómodo y més bèn montat á la moderna.

Lo *Brusi* tot sovint pidola en favor de las iglesias.

Are li ha tocat lo torn á la de Santa Mónica que s' está restaurant.

«Las obras, diu lo *Brusi*, adelantan; encare que no ab la celeritat que convindria, per falta de recursos.»

¡Ay senyor! Aixó es molt trist; aixó con mou; aixó fins fa venir las llágrimas als ulls...

¡Que no existeixi avuy aquell Beato Joseph Oriol que per sortir d' apuros los talls de rabe convertía en duros!

Continuan los robos en las iglesias.

Vagin sumant:

«Diumenje á una senyora qu' entrava á Betlém li van robar lo porta-nonedas y á un senyor lo rellotje.»

Item més:

«Durant uns funerals á un senyor van robarli un preciós paraygua.»

No hém acabat encare:

«Mientras s' estavan celebrant los funerals del Sr. Minguella, oficial del ajuntament, en la capella del Santíssim de la Catedral, á un senyor que presidia 'l dol, van expropiarli 'l sobretodo.»

Y per últim:

«També van alleugerir de sobretodo á un se-

nyor qu' estava resant en l' iglesia de S. Jaume.»

Ja ho saben los devots: recórdinse del ditxo: «Resar y guardar la roba.»

En lo ball del Circo:

Un jove menestral va per treure á ballar á una màscara, que si no es una senyora 'n va vestida.

—No, ab vosté no vull ballarhi, diu la màscara.

—¿Pot saberse per qué?

—Perque no porta guants.

—¡Oh! aixó ray..... No tinga por, després del ball ja 'm rentaré las mans.

EPÍGRAMAS.

Sempre s' alaba en Mariano de que sab tocá 'l piano ab molt ajust y destresa, y un día á casa l' Ambrós no sabent tocá una pessa li varen fer tocá 'l dos.

PEPET D' ESPLUGAS.

—«¡Que n' ets de tòval!» va dí la Mercé á sa filla gran; y ella respon mitj plorant: —«Tambè m' ho diu en Fermí cada festa toç ballant.»

MARCH MARTORI.

—«Com es Pau que no has anat á Sant Jaume aquest matí, pèl funeral de 'n Magí sabent qu' es mort y enterrat?»

—«La rahò es clara, Pasqual, ¿no véus que si jo moría lo qu' es ell tampoch vindria ni á enterro ni á funeral?»

J. ASMARATS.

Un viudo vè de acompanyar á la sèva esposa al cementiri, y un altre viudo, al tornar, li fa costat.

¿De qué han de parlar? Naturalment, de la difunta.

—¡Gran dona la tèva Eudalt, gran dona! Diu lo viudo antich al novell.

—No cal que diguis: millor era la tèva.

—¿La mèva? ¡Cá! Si l' haguesses coneguda á fondo...

—L' hi coneguda millor que tú.

Se trata de un accident de ferrocarril y de un passatjer que s' hi trobava y que va sortirne descalabrat, lo qual demanava una indemnizació á l' empresa.

—¿Quin mal se li ha fet á vosté? li pregunta l' encarregat de escoltar las reclamacions.

—Poca cosa, respon lo viatjer; á mí 'm van rompre una cama y ademès la mèva sogra va deixarhi la pell.

—¿Qué per ventura no está prou indemnizat? Vaji en nom de Dèu y guardi que l' empresa no li fassa pagar encare alguna cosa.

L' un defensa á n' en Romero; l' altre á n' en Cánovas: s' acaloran, s' insultan, s' alsan de la cadira y ¡plaf! ¡plaf! bofetada va, bofetada vé.

Los amichs los descomparteixen y 'ls acompanyan á casa.

Després se parla del aconceixement.

—En Pau, diu un amich del canovista, está resolt á enviarli 'ls padrins.

—Es inútil, diu un amich del romerista: en Rafel no está per desafíos.

—Llavors no tindrà més remey que donar explicacions. De una manera ó altre ha de repararse la ofensa.

—¡Còm s' entén! ¿Que no sabs qu' en Rafel, com á bon propietari de casas, es enemich de tota classe de reparacions?

Un predicador deya un día:

—Perque vejéu en tot, germans mèus, la mà de la Providencia, no 'us diré més que una cosa. Miréu com al costat de la llaga posa la medicina y com si ha criat á la rata que fa mal al rebost, ha criat també al gat que se la menja?

Un feligrés que no era tonto, acabat lo sermò va replicarli:

—Escolti Sr. rector ¿no podía bèn bè estolviarse las dos cosas?

Una criatura explica á un sèu germanet un somni que ha tingut, pero quin somni més agradable.

Havía entrat á una pastelería del carrer de Petritxol y allá s' havia estat atracant de tot lo que li donava la gana.

—Y jo ¿qué no hi era? pregunta 'l germá.

—Tú no.

Al sentir aquesta resposta va rompre en un gran plor.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—A-vi-la.
2. Id. 2.ª—Mar-tos.
3. MUDANSA.—Ave-Are-Ase.
4. ANAGRAMA.—Ramat-Marta.
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Parets.
6. TERS DE SÍLABAS.—
SO TE RO
TE RE SA
RO SA LIA
7. GEROFLÍFICH.—Per prusians á Prusia.

XARADAS.

I.

Una nota de segü
hu;
sobre Espanya hi ha molt gros
dos;
y pronom es en francès
tres;
Si encare no m' has entés
ab lo que are t' he explicat,

sols puch dirte que has mirat
més de un cop, al hu-dos-tres.

ASNEROLF, ALKUSPA.

II.

A las dos-segon-tercera
una hu-tres al enviar
lo tot se 'n vá tres-primera
y 'l vaig tenir que cambiar.

S. U. S. T.

MUDANSA.

Miréu si es tot la total
que l' altre día á la tot
va darli un cop de garrot
que li causá molt de mal.

A. BOIX ZORRILLISTA.

CONVERSA.

—¿Ahont vas tot sol Frederich?
—M' arribo á buscar la capa.
—Llavors, si vens ahont m' estich
te deixaré la del papa.
—¿Ahont vius?

—Al carrer del Pi

¿y tú?

—'Ls dos ho hém dit aquí.

JOSEPH ASMARATS.

ROMBO.

.
.
.
.
.
.
.
.
.
.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: los coloms ne tenen.—Tercera: se cria en la mar.—Quarta: nom de dona.—Quinta: búscaho en los aucells.—Sexta: nom de dona.—Séptima: vocal.

ESTEVET QUINTAN.

TRENCA-CLOSCAS.

LA TORRE DEL POL

Formar ab aquestas lletras lo nom de un carrer de Barcelona.

A. BOFARULL Y P.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6.—Nom de home,
1 4 1 2 6.—Neceser per cosir.
2 4 1 2.—Nom de una ópera.
1 4 2.—Quant no es de nit.
6 2.—Nota musical.
1.—Consonant.

J. ABRIL.

GEROGLÍFICH.

II X II

×

III I III

onpo

K K O O A

DOS SENYORETS DE CASAS BONAS.

SOBRE LAS DONAS

POLÉMICA Á PROPÓSIT D' ELLAS

ENTRE

C. GUMÁ y FANTÁSTICH

Un elegantísim tomet de 32 planas en quart, imprés ab esmero sobre paper satinat superior.

Preu: DOS rals.

Se ven en la Llibrería Espanyola de Lopez, Rambla del Mitj, 20, principals llibrerías, kioscos y á casa 'ls corresponsals de LA CAMPANA y LA ESQUELLA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.

— ¡Y donchs! ¿que no vareu anar al ball de mascles del Liceyu, aquest dia?
 — ¡No! ¿que voléu que hi anés á fè?
 — A donarhi una bona escombrada. ¡Creguéu que s' hi necessitava molt!
 — ¿Tanta brossa hi havia?
 — ¡Uy! ¡La march!